

5770

	TASTE OF	
	LIMMUD	

הִישָׁן יִתְחַדֵּשׁ וְהַחֲדָשׁ יִתְקַדֵּשׁ

...hajasjan jitchadesj wehechadasj jitzkadeesj...

...wat oud is wordt vernieuwd en wat nieuw is wordt geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbin van Israel

Igrot Haraya, Igeret 164

Sjabbat 19 juni / 7 tammoez 5770
Sidra Choekat, Bemidbar [Numeri] 19:1-22:1
Tanach blz. 307-314
Haftara: Jehosjoea 13:1-14
Tanach blz. 457-458

Vertaling: Paula Reisner

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5769/Chukat-Balak/

CHOEKAT (-BALAK)

God geeft Mosjee en Aharon instructies betreffende de rode vaars (veelal over gesproken als "de rode koe"); Mirjam sterft; Mosjee slaat op een rots om er water uit te laten komen in plaats van ertegen te spreken; Aharon sterft.

Choekat (-Balak) – Malya Kurzwel

Malya Kurzwel is de 'Marketing en Outreach'-medevoorzitter van Limmoed NY 2010.

De sidra van deze week opent met God die instructies geeft aan Mosjee over de rode vaars. Als deze geslacht en vervolgens correct verbrand wordt, kan het as van deze rode vaars gebruikt worden om een persoon te zuiveren, die ritueel onrein is geworden door nabij contact met een dood lichaam.

Dit gebod valt in de categorie 'chok', een voorschrift waarvoor geen rationele of logische verklaring is. Inderdaad, staat de rode koe bekend als het voorbeeld bij uitstek van dit type mitswa. Niet alleen lijken de mitswa zelf en het verband tussen as van een bepaald type dier en reinheid door nabijheid met de dood onverklaarbaar, maar de opdracht is zelf beladen met tegenstellingen. Hoewel de as als zodanig reinigt, wordt de priester, die de koe verbrandt om de as te verkrijgen zelf onrein. Sterker nog, er wordt gezegd dat Koning Sjelomo zelf, de meest wijze man, die ooit leefde, dit gebod niet begreep.

Ik heb de indruk, dat we in een tijd leven waarin we het moeilijk vinden bepaalde praktijken in ons leven te integreren waarachter we per definitie nooit de logica zullen vinden en nooit duidelijk de redenen zullen zien. Dit impliceert dat wij ons in zekere zin daaraan moeten onderwerpen in een soort overgave, die voor velen vreemd overkomt en afkeer opwekt.

Het is dan ook niet verbazingwekkend, dat dit gebod zich bezig houdt met het reinigen van diegenen, die in nabije contact zijn geweest met de dood. Want als je met de dood in aanraking komt, krijg je hetzelfde soort gevoel dat je iets ontmoet dat alle logica te boven gaat, iets dat, door zijn aard, door de menselijke geest niet begrepen kan worden. Hoewel de dood vanuit een wetenschappelijk, biologisch standpunt volstrekt logisch en aanvaardbaar is, schijnt diep in de menselijke psyche de overtuiging te wortelen dat het leven de natuurlijke staat is en de dood iets vreemds en onbegrijpelijks.

Ik ga zeker niet proberen verklaringen te vinden als zelfs koning Sjelomo er niet uit kwam! Desondanks denk ik, dat als wij ons Jodendom willen interpreteren en vorm geven, een belangrijk element daarbij is dat we proberen te bevatten hoe het Jodendom ernaar streeft dat wat buiten onze rationele geest ligt te integreren in het gemeenschapsleven. De ratio is slechts een instrument dat niet alle levenservaringen kan omvatten. En het is vaak pas als we geconfronteerd worden met dat, wat niet is weg te redeneren, dat we de oude wijsheden van onze overlevering het meeste nodig hebben.

Een andere invalshoek - Alex Rinsler

Alex is over de laatste jaren zowel de Voorzitter-Organisator geweest van 'Conference' als van 'LimmudFest'.

Sidra Choekat is niets ontziend. De titel zelf – 'verordening' – laat ons koud en echoot het woord 'chaka' – gebonden, gegraveerd, vastgesteld. De strengheid van Gods verordening wordt door iedereen gevoeld. Er is geen romantiek, geen pilaren van vuur: alleen dood, diplomatie en ruwe rechtvaardigheid.

De tekst is abrupt; één vers zet Mirjam op haar plaats, een ander stuurt Mosjee in ballingschap. Mosjee heeft zijn rol als radicale vernieuwer vervuld en een generatie naar een onbekende toekomst geleid. Nu lijkt hij ver verwijderd van het volk, dat hij vreest en hij leunt steeds meer op machtsmiddelen om Gods wil uit te voeren. Deze revolutionair zal nooit een staatsman worden.

Toch bereikt Israel een reeks indrukwekkende militaire overwinningen, waarvan elk het volk dichterbij het Beloofde Land brengt. Mosjee gaat ondanks zijn zware veroordeling niet door de knieën en koerst zijn volk door een plaag en in de volgende sidra voorkomt hij een burgeroorlog. Deze veerkracht wordt niet erkend en dit maakt Gods oordeel des te benauwender.

Wat een reis. Meningsverschillen en opstanden hebben de grote leiders uitgeput – men zegt dat uitputting van iedereen een lafaard kan maken. Mirjam en Aharon overlijden en de dagen van Mosjee zijn geteld. Hun momenten zijn voorbij en hun gloriedagen voor altijd vastgelegd in mythe en legende. Het is verordonneerd.